

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 5.8.2021
COM(2021) 455 final

2021/0255 (NLE)

Predlog

PRIPOROČILO SVETA

**o kombiniranem učenju za visokokakovostno in vključujoče osnovnošolsko in
srednješolsko izobraževanje**

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2021) 219 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Enak dostop do visokokakovostnega izobraževanja za vse je ključnega pomena za gospodarski in socialni napredek. Izobraževalna politika bi morala vsem državljanom omogočiti, da v celoti izkoristijo svoj potencial in razvijajo svoje kompetence v okviru vseživljenjskega učenja. To je ključno sporočilo naslednjih pobud: sporočila Komisije *Vzpostavitev evropskega stebra socialnih pravic*¹, vizije evropskega izobraževalnega prostora², *akcijskega načrta za digitalno izobraževanje 2021–2027*³, *Resolucije Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030)*⁴ in *Sklepov Sveta o pravičnosti in vključenosti v izobraževanju in usposabljanju za spodbujanje učnega uspeha za vse*⁵. Doseganje tega cilja je postalo še toliko nujnejše zaradi izzivov na področju izobraževanja, ki jih je razkrila pandemija COVID-19.

(1) Izzivi, obravnavani v predlaganem priporočilu

Zapiranje šol in širše družbene omejitve zaradi pandemije COVID-19 so še poudarili obstoječe prednosti in slabosti osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja, vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem (PIU). Sistemi izobraževanja in usposabljanja so pokazali izredno sposobnost inovacij in sprejemanja novih pristopov⁶, pa tudi precejšnje vrzeli zaradi nepripravljenosti na izkoriščanje različnih učnih okolij in orodij.

- Za učence in dijake je bil učni proces pogosto počasnejši in manj poglobljen, včasih pa tudi zakasnen. V splošnem je bil otežen, ker ni bilo ustaljenega obiskovanja pouka v učilnici in ritma ter tesne interakcije z učitelji in sošolci oziroma drugimi dijaki.
- Fizično, duševno in čustveno dobro počutje se je v nekaterih primerih poslabšalo, saj številne šole niso mogle ponuditi strukturiranih dejavnosti ali dostopa do zmogljivosti, zdravje in motiviranost otrok pa sta bila odvisna od tega, kar so jim lahko zagotovile njihove družine⁷ in domače okolje.
- Številne družine ter učenci in dijaki, še posebej tisti iz prikrajšanih skupin, niso imeli potrebnih zmogljivosti in sredstev za učenje doma⁸. To je postalo zelo problematično

¹ COM(2017) 250.

² https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_sl.

³ COM(2020) 624.

⁴ UL C 66, 26.2.2021, str. 1.

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610(01)).

⁶ Hitro se je denimo uveljavila nova zakonodaja, skupaj z zagotavljanjem večje stopnje avtonomije organom in vodstvom šol na lokalni ravni. Kot se je poročalo na odprtem javnem posvetovanju o akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje, so številne šole oblikovale ali obnovile partnerstva s starši, lokalnimi skupnostmi, podjetji, zasebnimi družbami ter nevladnimi in kulturnimi organizacijami (med katere spadata tudi radio in televizija).

⁷ Skupno raziskovalno središče Evropske komisije je za poročilo [How families handled emergency remote schooling during the Covid-19 lockdown in spring 2020](#) (Kako so se družine spopadle s šolanjem na daljavo v izrednih razmerah v času zapore zaradi COVID-19 spomladi leta 2020) zbralo vtise otrok in družin v devetih državah članicah EU.

⁸ Rezultati odprtega javnega posvetovanja za pripravo akcijskega načrta za digitalno izobraževanje kažejo, da so starši in učenci oziroma dijaki poročali o posebnih težavah pri prehodu na izredno poučevanje na daljavo. Starši navajajo, da so imeli njihovi otroci še posebej slabe izkušnje z motivacijo za učenje, preizkusi znanja/ocenjevanjem in povratnimi informacijami ter slabo kakovostjo spletne učne vsebine. Socialno-ekonomske razlike med učenci oziroma dijaki so bile prepoznane kot glavni prihodnji

za učence in dijake, ki bi sicer v šoli prejeli prilagojeno učno podporo, subvencionirane in zdrave obroke⁹ ali pa dostop do različnih interesnih dejavnosti, vključno s fizičnimi aktivnostmi.

- Mnogi sistemi, šole in izobraževalci niso bili pripravljene na takšno spremembo v smislu digitalnih kompetenc in virov, vključno s povezljivostjo in infrastrukturo¹⁰. Nekateri osnovnošolski in srednješolski učitelji so poročali, da od javnih organov niso dobili jasnih smernic in sporočil. Poročali so tudi o pomanjkanju podpore in usposabljanja za zasnovano učenje v primeru, da se vsi učenci oziroma dijaki (ali večina od njih) učijo doma.
- Pomembni strokovnjaki s področja izobraževanja, kot so gostujoči strokovnjaki, strokovni delavci za komunikacijo z družinami, izobraževalci v kulturnih organizacijah ter mentorji in tutorji na področju učenja skozi delo, skupaj s svojimi viri niso več imeli vstopa v šole.
- Pouk naravoslovnih in umetnostnih predmetov ter poklicno izobraževanje in usposabljanje so bili moteni, saj so vezani na dostop do določenih prostorov, laboratorijev in opreme ter na nadzor, ki ga običajno iz pedagoških in varnostnih razlogov zagotavljajo usposobljeni strokovnjaki.
- Šole so se spopadale z izzivi pri ohranjanju osebnih in družbenih koristi pripadnosti šolski skupnosti v razmerah, ko so šole ostale prazne.

Prizadevanje za uresničitev vizije bolj kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja nikakor ni omejeno le na razmere COVID-19. Še vedno se srečujemo z naslednjimi izzivi pri zasnovi izobraževanja in usposabljanja: oblikovanje pomembnih učnih izkušenj v različnih okoljih in za učence oziroma dijake različnih starosti z različnimi zmožnostmi in okoliščinami; podpiranje širokega razvoja kompetenc, prilagojenega potrebam učencev in dijakov v sedanjih in prihodnjih globalnih družbi; podpiranje dobrega počutja ter podpiranje izobraževalcev in šol pri prilagajanju ter nenehnem izboljševanju lastnih organizacijskih in pedagoških pristopov, od katerih bodo imeli korist vsi učenci in dijaki. Da bi se lahko spoprijeli s temi izzivi in izboljšali zmogljivost, pristop kombiniranega učenja zahteva skladen pristop sistema izobraževanja in usposabljanja kot celote v okviru kulture nenehnega izboljševanja.

(2) Cilji predlaganega priporočila

Predlagano priporočilo je del takojšnjega odziva na spoznanja, pridobljena med pandemijo COVID-19, ki je še izostrila in izpostavila številne že obstoječe izzive in neenakosti. V priporočilu bi bili predlagani kratkoročnejši ukrepi za odpravo najpomembnejših vrzeli, ki jih je bilo moč opaziti doslej, in njihovih posledic za mlajšo generacijo. Obenem pa bi bili

izziv. Glej tudi prihajajočo študijo: Cachia, R., Velicu, A., Chaudron, S., Di Gioia, R., in Vuorikari, R., „Remote schooling during Covid-19 spring 2020 lockdown. A closer look at European families.“ (Šolanje na daljavo med zaporo zaradi COVID-19 spomladi leta 2020 – evropske družine pod drobnogledom).

⁹ Šolska shema EU otrokom omogoča, da izvedo več o zdravih prehranjevalnih navadah in zdravem načinu življenja. Glej [Šolska shema na kratko | Evropska komisija \(europa.eu\)](#).

¹⁰ Glede na rezultate odprtega javnega posvetovanja za pripravo akcijskega načrta za digitalno izobraževanje 69 % šol na primarni ravni in 64 % šol na sekundarni ravni ni imelo nikakršnih predhodnih izkušenj z učenjem na daljavo z uporabo digitalnih tehnologij. Anketiranci so poročali o številnih ovirah in preprekah, med drugim o pomanjkanju digitalne infrastrukture in digitalnih zmogljivosti, slabi zasnovi učenja, nezadostni komunikaciji med šolo in domom ter pomanjkanju digitalnih kompetenc, še zlasti med izobraževalci.

začrtani tudi nadaljnji koraki za kombiniranje učnih okolij in orodij v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju, ki lahko prispevajo k oblikovanju odpornejših sistemov izobraževanja in usposabljanja v skladu z akcijskim načrtom za digitalno izobraževanje 2021–2027 in evropskim izobraževalnim prostorom ter obenem pripravijo podlago za uresničitev ciljev digitalnega desetletja¹¹. Namen je povečati vključujočnost in kakovost izobraževanja in usposabljanja ter izboljšati širok razvoj kompetenc pri vseh učencih in dijakih.

Predlagano priporočilo se ne zavzema za to, da bi zmanjšana prisotnost izobraževalcev v postopku učenja postala stalnica, prav tako ne spodbuja tega, da bi se še več ur preživelo pred zaslonom. Ne prizadeva si niti za nenadno in nekritično nadomeščanje tiskanega gradiva, papirja in svinčnikov z digitalnimi tehnologijami v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju¹². Z razraščanjem platform in komunikacijskih kanalov se lahko poveča tveganje za digitalno utrujenost in organizacijsko iztrošenost učencev in dijakov, izobraževalcev ter staršev. Namesto tega se v okviru okrevanja po pandemiji COVID-19 s predlaganim priporočilom poskušata podpreti nadaljnji razvoj in izboljšanje uravnoveženega šolskega izobraževanja (v smislu pedagogike in učnih gradiv), ki spodbuja visoko stopnjo kakovosti in vključenosti, hkrati pa je tudi dovolj odporno, da se odziva in prilagaja.

(3) Posebne določbe priporočila

Kombinirano učenje v formalnem izobraževanju in usposabljanju pomeni, da šola, izobraževalec ali učenec oziroma dijak uporablja več kot en pristop k učnemu procesu:

- kombiniranje učnih okolij v šolskih prostorih in na daljavo ter
- kombiniranje različnih učnih orodij, ki so lahko digitalna (tudi spletna) in nedigitalna, v okviru učnih zadolžitev.

Za zagotavljanje optimalne uporabe kombiniranega učenja morajo učitelji, učenci in dijaki imeti potrebno znanje, spretnosti in naravnost ter biti dovzetni za uporabo ustreznih digitalnih orodij in spremembe v poučevanju. Pristop kombiniranega učenja mora biti tudi dovolj prilagodljiv, da ga je mogoče prilagoditi potrebam učencev in dijakov ter da ga lahko izobraževalci izberejo glede na kontekst in občinstvo. Zagotavljanje ugodnih pogojev za kombinirano učenje je odvisno tudi od virov, ki jih imajo na voljo učenci in dijaki, ter šolske organizacije, kulture in virov, tj. od dostopa do ustreznih, cenovno ugodnih in dobro delujočih okolij in orodij. Da bi se to doseglo, je v predlaganem priporočilu poudarjeno, da je treba ukrepati na različnih ravneh (šola in njen lokalni ekosistem; raven države članice ali regionalnega izobraževalnega sistema; ustrezna podpora na ravni EU) in v različnih časovnih razponih: kratkoročno, kot takojšnji odziv na pandemijo, in srednjeročno, da se ta pristop uporabi za spodbujanje kakovostnega in vključujočega izobraževanja.

(4) Dopolnjevanje z drugimi pobudami

Predlagano priporočilo je zasnovano tako, da dopolnjuje druge pobude Komisije, s katerimi se bodo obravnavali povezani izzivi na področju šolskega izobraževanja, tj. ukrepe, predstavljene v akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje 2021–2027¹³ in pobudi o poteh

¹¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_sl.

¹² Raziskave kažejo, da bi zaradi tega lahko nazadoval razvoj sposobnosti poglobljenega branja pri učencih in dijakih; glej *Deklaracija iz Stavangerja o prihodnosti branja* (https://ereadcost.eu/wp-content/uploads/2019/02/Deklaracija_iz_Stavangerja_o-prihodnosti_branja_SI.pdf). Deklaracija, ki jo je leta 2019 podpisalo več kot 100 raziskovalcev, vsebuje ključne ugotovitve štirih let empiričnih raziskav v okviru raziskovalnega projekta *Evolution of Reading in the Age of Digitalisation* (*Razvoj branja v dobi digitalizacije, E-READ*), ki ga financira EU v okviru sodelovanja COST.

¹³ COM(2020) 624.

do uspeha v šoli v okviru evropskega izobraževalnega prostora, katere namen je pomagati vsem učencem in dijakom, da osvojijo osnovna znanja in spretnosti ter zaključijo srednješolsko izobraževanje, program znanj in spretnosti za Evropo¹⁴ in še zlasti priporočilo Sveta o poklicnem izobraževanju in usposabljanju¹⁵, v katerem je predlagana prenovljena vizija politike EU na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno z njegovo digitalizacijo in uporabo kombiniranega učenja. Predlagano priporočilo dopolnjuje tudi druge pobude v okviru programa Erasmus+, vključno z učiteljskimi akademijami Erasmus+.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pobuda je skladna s členoma 165 in 166 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Člen 165 določa, da „Unija prispeva k razvoju kakovostnega izobraževanja s spodbujanjem sodelovanja med državami članicami ter po potrebi s podpiranjem in dopolnjevanjem njihovih dejavnosti, pri čemer v celoti upošteva odgovornost držav članic za vsebino poučevanja in organizacijo izobraževalnih sistemov“. Člen 165(2) nadalje določa, da je med cilji dejavnosti Unije na področju izobraževanja tudi spodbujanje razvoja izobraževanja na daljavo. Člen 166 določa, da Unija izvaja politiko poklicnega usposabljanja, ki podpira in dopolnjuje dejavnost držav članic, pri čemer v celoti upošteva njihovo odgovornost za vsebino in organizacijo poklicnega usposabljanja.

Pobuda ne predlaga nobene razširitve pristojnosti EU za sprejemanje predpisov ali zavezujočih zavez držav članic. Države članice se bodo v skladu s svojimi nacionalnimi okoliščinami odločile, kako bodo izvedle priporočilo.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Države članice imajo lastno kulturo in zakonodajo za zasnovo in organizacijo učenja. V celoti so odgovorne za vsebino poučevanja ter organizacijo svojih sistemov izobraževanja in usposabljanja. Vendar se države članice spopadajo z različnimi skupnimi težavami glede pripravljenosti njihovih sistemov izobraževanja in usposabljanja, kot dokazujejo posledice pandemije COVID-19 za učence in dijake, njihove družine, učitelje, mentorje in vodstva institucij. Priporočilo je namenjeno podpori državam članicam pri krepitvi pripravljenosti in odpornosti njihovih sistemov izobraževanja in usposabljanja z razvojem uravnoteženih pristopov kombiniranega učenja.

Dodana vrednost tega predlaganega priporočila na ravni EU je sposobnost EU, da:

- olajša skupni pristop h kratkoročnim rešitvam za težave, ki so se pojavile med pandemijo in zaradi katerih so nastale ali se še povečale vrzeli v učnih izidih;
- spodbuja skupno evropsko razumevanje priložnosti, ki jih ustvarja kombinirano učenje, kot so izboljšanje kakovosti in vključujočnosti izobraževanja in usposabljanja, širok razvoj kompetenc in dobro počutje učencev in dijakov;
- poenostavi izmenjavo strokovnega znanja in dobrih praks oblikovalcev politik, raziskovalcev in izobraževalcev na ravni sistema in šol;

¹⁴ COM(2020) 274 final.

¹⁵ UL C 417, 2.12.2020, str. 1.

- podpira pobude na ravni EU, s katerimi se spodbuja razvoj kompetenc izobraževalcev in učencev ter dijakov pri kombiniranju učnih okolij in orodij, ter
- spodbuja naložbe na navedenih področjih.

V skladu z načelom subsidiarnosti so v predlogu začrtani nadaljnji koraki na področju kombiniranja učnih okolij in orodij v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju ter podana s tem povezana priporočila.

- **Sorazmernost**

Vsebina in oblika predlaganega priporočila ne presejata tega, kar je potrebno za doseg njegovih ciljev. Zaveze, ki jih bodo sprejele države članice, so prostovoljne in vsaka država članica se lahko svobodno odloči glede pristopa, ki ga bo sprejela.

- **Izbira instrumenta**

Kot prispevek k doseganju ciljev iz členov 165 in 166 Pogodbe o delovanju Evropske unije ta pogodba določa, da Svet sprejme priporočila na predlog Komisije.

Priporočilo Sveta je ustrezen instrument na področju izobraževanja in usposabljanja, saj ima EU na tem področju podporno odgovornost, ter instrument, ki je bil pogosto uporabljen za evropske ukrepe na tem področju. Kot pravni instrument izraža zavezanost držav članic k predstavljenim ukrepom in zagotavlja tehtnejšo politično podlago za sodelovanje na tem področju, hkrati pa povsem spoštuje avtoriteto držav članic na področju izobraževanja in usposabljanja.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

Evropska komisija se je leta 2020 in 2021 posvetovala s predstavniki ministrstev za šolstvo, evropskimi mrežami organizacij (izobraževalci učiteljev, starši, učenci in dijaki, delodajalci, sindikati), izobraževalci in drugimi predstavniki javnosti. K boljšemu razumevanju izzivov in priložnosti na tem področju so koristno prispevali dodatni pristopi in okviri: spletna srečanja in spletni seminarji; ankete za ciljne anketirance na področju šolskega izobraževanja in usposabljanja in raziskovalni projekti.

Pomembna faza je bilo odprto javno posvetovanje, ki je potekalo od februarja do septembra leta 2020 v okviru pripravljalnega dela za sporočilo o akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje 2021–2027. V okviru posvetovanja, ki je bilo osredotočeno na posledice pandemije COVID-19, je bilo zbranih več kot 2 700 odgovorov iz 60 držav. V spletni skupnosti učiteljev in vodstev šol eTwinning je potekalo tudi posvetovanje z evropskimi šolarji.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Predlog temelji na široki paleti poročil in študij o: pedagoških pristopih k razvoju ključnih kompetenc; strokovnem razvoju učiteljev in vodstvenih delavcev šol; uporabi digitalne tehnologije v šolskem izobraževanju in upravljanju šolskega izobraževanja. Za specifične

vidike so svoja mnenja prispevali tudi trije strokovni svetovalci, vključeni na podlagi okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju ET 2020¹⁶. Pri pregledu so se upoštevali poročila in študije OECD, Unesca in Sveta Evrope ter delo Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije (še zlasti na področju pedagoških pristopov k razvoju ključnih kompetenc, uporabe digitalne tehnologije v šolskem izobraževanju ter učnih izkušenj otrok in družin v zgodnjih fazah pandemije). Te informacije so vključene v priloženi delovni dokument služb Komisije.

- **Ocena učinka**

Zaradi dopolnilnega pristopa dejavnosti k pobudam držav članic, prostovoljne narave predlaganih dejavnosti in obsega pričakovanih učinkov ocena učinka ni bila izvedena. Pripravljeni predlog temelji na prejšnjih študijah, posvetovanjih z državami članicami in javnem posvetovanju.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

- **Temeljne pravice**

Predlagano priporočilo spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, tj. pravico do izobraževanja iz člena 14 in pravico do varstva osebnih podatkov iz člena 8. Osebnih podatki se morajo obdelovati pošteno, za specifične namene in na podlagi privolitve zadevne osebe ali na drugi legitimni podlagi, določeni z zakonom; poleg tega ima vsakdo pravico dostopa do podatkov, zbranih o njem, in pravico zahtevati, da se ti podatki popravijo. Ukrepi se bodo izvajali v skladu s pravom EU o varstvu osebnih podatkov, zlasti Uredbo (EU) 2016/679¹⁷ Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (Splošna uredba o varstvu podatkov).

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Za to pobudo ne bodo potrebna dodatna sredstva iz proračuna EU.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Za podporo izvajanju Komisija predlaga, da se v sodelovanju z državami članicami pripravijo specifične smernice, priročniki in drugi konkretni rezultati, ki temeljijo na dokazih, dejavnostih vzajemnega učenja in opredelitvi dobrih praks. Tako se bodo zapolnile opredeljene vrzeli pri podpori razvoju pristopa kombiniranega učenja na ravni šol in sistema.

Komisija namerava poročati o uporabi priporočila v kontekstu strateškega okvira za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše.

- **Obrazložitevni dokumenti (za direktive)**

¹⁶ [Evropsko sodelovanje v politiki \(okvir ET 2020\) | Izobraževanje in usposabljanje \(europa.eu\).](#)

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=SL>.

Ni relevantno.

- **Opis priporočila in delovnega dokumenta služb Komisije**

V osnutku priporočila so predlagani smernice in ukrepi, ki jih lahko države članice izvedejo za obravnavanje kratkoročnih posledic pandemije ter za uravnotežen in ciljno usmerjen pristop kombiniranega učenja, ki vodi v visokokakovostno in vključujočo osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje. Določa zavezo Evropske komisije za dopolnjevanje in podpiranje ukrepov držav članic na tem področju.

V priloženem delovnem dokumentu služb Komisije je opisan širok nabor rezultatov nedavnih raziskav ter mnenj in izkušenj evropskih deležnikov, da bi se podprlo predlagano priporočilo, poleg tega so zagotovljeni primeri obstoječih politik in projektov na hitro razvijajočem se področju.

Predlog

PRIPOROČILO SVETA

o kombiniranem učenju za visokokakovostno in vključujoče osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 165 in 166 Pogodbe, ob upoštevanju predloga Evropske komisije, ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pandemija COVID-19 je po celem svetu in v vsej Uniji vplivala na sisteme izobraževanja in usposabljanja ter jih izpostavila največjemu pritisku doslej. Družbene omejitve so bistveno spremenile poučevanje in učenje ter komunikacijo in sodelovanje v okviru skupnosti za izobraževanje in usposabljanje¹⁸. Vplivale so na učence in dijake, njihove družine, učitelje, mentorje in vodstva institucij, pa tudi na strokovnjake iz skupnosti, ki zagotavljajo podporo izobraževanju, kot so socialni delavci in izobraževalci na področju kulture. Državam članicam je uspelo hitro mobilizirati možnosti in podporo za učenje na daljavo, zlasti digitalne rešitve. Pridobljena so bila spoznanja o novih možnostih za izobraževanje, vključno z znatnim povečanjem digitalnih kompetenc učiteljev ter tesnejšimi stiki med šolami in širšo skupnostjo. Vendar je v številnih državah članicah prišlo do sistemskih pomanjkljivosti ter vsesplošnega pomanjkanja pripravljenosti in virov za prehod na drugačen pristop k poučevanju in učenju, kar je razkrilo in še poglobilo obstoječe neenakosti, vrzeli in potrebe. Sistemi izobraževanja in usposabljanja morajo obravnavati ta vprašanja ter izboljšati svojo odpornost, da bodo v prihodnje bolje obvladovali spreminjajoče se okoliščine in se nanje prilagodili.
- (2) V akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje 2021–2027 je opisana vizija Evropske komisije o visokokakovostnem, vključujočem in dostopnem digitalnem izobraževanju v Evropi. Gre za poziv k ukrepanju za boljše sodelovanje na evropski ravni, da bi pridobili spoznanja iz pandemije COVID-19 ter sisteme izobraževanja in usposabljanja pripravili za digitalno dobo. Poudarjen je potencial tehnologije, da omogoči bolj posamezniku prilagojeno in prilagodljivo učenje, ki je osredotočeno na učenca. Namen akcijskega načrta je obravnavati neenakosti v izobraževanju v razmerah pomanjkanja digitalnih kompetenc, dostopa do ustreznih orodij in zanesljive spletne povezljivosti. Poudarjena je potreba po krepitvi digitalne zmogljivosti v sistemih izobraževanja in usposabljanja.

¹⁸ UL C 212I, 26.6.2020, str. 9.

- (3) Prvo načelo evropskega stebra socialnih pravic¹⁹ je, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela. V skladu z načelom 11 stebra imajo otroci iz prikrajšanih okolij pravico do posebnih ukrepov za izboljšanje njihovih možnosti. Učinkovito izvajanje teh načel je v veliki meri odvisno od odločnosti in ukrepov držav članic. Ukrepanje na ravni EU lahko dopolnjuje nacionalne ukrepe, Komisija pa je svoj prispevek predstavila v akcijskem načrtu za evropski steber socialnih pravic²⁰. Program znanj in spretnosti za Evropo²¹ opredeljuje ukrepe, ki posameznikom in podjetjem pomagajo pridobivati in uporabljati širša in boljša znanja in spretnosti s krepitvijo trajnostne konkurenčnosti in odpornosti za odzivanje na krize na podlagi spoznanj, pridobljenih med pandemijo COVID-19, predlaga pa tudi spodbujanje naravoslovnega izobraževanja v okviru ukrepov na področju raziskav in inovacij. V Priporočilu Sveta o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke so države članice pozvane, naj pomoči potrebnim otrokom (tj. otrokom, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost) zagotovijo učinkovit in brezplačen dostop do izobraževanja in šolskih dejavnosti. S strategijo EU o otrokovih pravicah se poziva k oblikovanju vključujočega, kakovostnega izobraževanja. Spodbujanje razvoja kompetenc je eden izmed ciljev evropskega izobraževalnega prostora, ki bi lahko „v celoti izkoristi[l] možnosti izobraževanja in kulture kot gonilne sile za ustvarjanje delovnih mest, socialno pravičnost, aktivno državljanstvo, pa tudi kot sredstvo za izražanje identitete Evrope v vsej njeni raznolikosti“.²²
- (4) V hitro spreminjajočem se in tesno povezanem svetu vsakdo potrebuje širok nabor kompetenc, ki jih mora razvijati skozi vse življenje. S ključnimi kompetencami, kakor so opredeljene v evropskem referenčnem okviru ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje²³, naj bi se postavili temelji za doseganje enakopravnejših in bolj demokratičnih družb. Te ključne kompetence so odziv na potrebo po vključujoči in trajnostni rasti, socialni koheziji in nadaljnjem razvoju demokratične kulture.
- (5) V Priporočilu Komisije o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje²⁴ je navedeno, da se razvoj kompetenc olajša z vključevanjem različnih učnih okolij in orodij, vključno z digitalno tehnologijo, ter nalog v zasnovano učenja; zagotavljanjem podpore pedagoškimi delavcem in drugim deležnikom, ki podpirajo učne procese, vključno z družinami; podpiranjem in nadaljnjim razvojem ocenjevanja in vrednotenja ključnih kompetenc, pridobljenih v različnih okoljih, ter krepitvijo sodelovanja v izobraževanju ter med izobraževanjem in drugimi področji v okviru celovitejšega programa ukrepov.
- (6) V Priporočilu Sveta o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost²⁵ je predlagana prenovljena vizija politike EU na področju PIU, ki vključuje digitalizacijo navedenega področja in uporabo kombiniranega učenja.

¹⁹ COM(2017) 250.

²⁰ COM(2021) 102.

²¹ COM(2020) 274 final.

²² COM(2017) 673.

²³ UL C 189, 4.6.2018, str. 1, Priloga.

²⁴ UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

²⁵ UL C 417, 2.12.2020, str. 1.

- (7) V Sklepih Sveta o evropskih učiteljih in mentorjih za prihodnost²⁶ se priznava, da so učitelji, mentorji in vodstva šol nepogrešljivo gonilo izobraževanja in usposabljanja ter bi morali biti vključeni v oblikovanje politik na področju izobraževanja in usposabljanja, skupaj z avtonomijo pri uporabi teh politik v praksi, potrebujejo pa tudi podporo celovitega pristopa k začetnemu izobraževanju, uvajanju in stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju.
- (8) Pandemija je še poglobila dolgotrajno zaskrbljenost glede fizičnega, duševnega in čustvenega dobrega počutja otrok in mladih. Vse otroke in mlade bi bilo treba podpirati pri zdravem in aktivnem življenjskem slogu, jih spodbujati pri pozitivnih vseživljenjskih navadah in jim omogočiti, da sodelujejo v različnih športnih in drugih fizičnih aktivnostih, s katerimi krepijo motorične sposobnosti ter izboljšujejo duševno in čustveno dobro počutje. Otroci in mladi potrebujejo tudi podporo na področju duševnega in čustvenega dobrega počutja pri učenju, med drugim pri izvajanju učnih zadolžitev pod večjim pritiskom ter pri razumevanju varnega in odgovornega spletnega vedenja. Podporo potrebujejo tudi tisti učenci in dijaki, ki dlje časa preživijo brez podpore vrstnikov ali šolskega osebja.
- (9) Kombinirano učenje v formalnem izobraževanju in usposabljanju pomeni, da šola, izobraževalec ali učenec oziroma dijak uporablja več kot en pristop k učnemu procesu: kombiniranje učenja v šolskem okolju z učenjem v drugih fizičnih okoljih stran od šole (učenje na daljavo); kombiniranje različnih učnih orodij, ki so lahko digitalna (tudi spletna) in nedigitalna. Učitelji in šole bodo po svoji strokovni presoji izbrali in omogočili uporabo teh pristopov v okviru zanimivih in učinkovitih učnih zadolžitev, ki prispevajo k širokemu razvoju kompetenc.
- (10) Učenje v različnih okoljih, med drugim v šoli, doma, na prostem, v kulturnih objektih in na delovnem mestu, lahko otroke in mlade motivira ter okrepi širši razvoj njihovih kompetenc. Tako lažje razumejo pomen formalnega izobraževanja in usposabljanja za njihovo življenje v družbi, kar jih motivira, da se bolj vključijo v reševanje lokalnih in globalnih izzivov, na primer tistih, ki so povezani z okoljem in podnebnimi spremembami.
- (11) S pristopom kombiniranega učenja se prepozna pomen šole kot skupnega prostora za osebno in socialno interakcijo, kar je samo po sebi pomemben del učenja, saj omogoča razumevanje in osmišljanje sveta.
- (12) Pristop kombiniranega učenja lahko zaradi različnih učnih zadolžitev in orodij, ki jih vključuje, okrepi širok razvoj kompetenc. Uporaba digitalne tehnologije, vključno s povezovanjem naprav prek spleta, lahko olajša interakcijo z drugimi učenci oziroma dijaki, učnimi programi in drugimi viri informacij ter podpira učenje v različnih okoljih. Dopolnilna uporaba znanstvene opreme, pripomočkov za ustvarjanje, stvarnih predmetov (ki jih najdemo in uporabljamo v vsakdanjem življenju), objavljenih besedil ter pripomočkov za pisanje in vizualno umetnost lahko spodbudi ustvarjalnost in osebno izražanje posameznika in skupnosti.
- (13) Izobraževanje je temeljna človekova pravica in otrokova pravica. Dostop do izobraževanja mora biti zagotovljen ne glede na okolje, v katerem poteka (šola, učenje na daljavo ali kombinacija obojega), in ne glede na različne osebne in socialne okoliščine učencev oziroma dijakov. Po pandemiji je pristop kombiniranega učenja priložnost za izboljšanje kakovosti, primernosti in vključujočnosti izobraževanja in

²⁶ UL C 193, 9.6.2020, str. 11.

usposabljanja, na primer za zagotavljanje boljših možnosti za učenje na podeželskih in oddaljenih območjih, tudi v najbolj oddaljenih regijah in otoških skupnostih, ter za druge učence oziroma dijake, ki šole morda ne obiskujejo redno: otroke, ki so del potujočih skupnosti, mlade oskrbovalce, tiste, ki imajo zdravstvene težave ali ki prebivajo v bolnišnicah ali varstvenih zavodih, tiste, ki trenirajo na vrhunski ravni, in tiste, ki so vključeni v poklicno usposabljanje ali opravljajo plačano delo. Vsa okolja in orodja bi morala biti enako dostopna manjšinam, otrokom s posebnimi potrebami in otrokom iz socialno-ekonomsko prikrajšanih okolij ter ne bi smela voditi v diskriminacijo ali segregacijo.

- (14) Kombinirano učenje zahteva skladen sistemski pristop, da se ustvarijo omogočiteni pogoji. To zajema vključitev oseb z različnim strokovnim znanjem in spodbujanje sodelovanja s skupnostjo, kar krepi občutek soodgovornosti za razvoj mladih. Učinkovitost sistemskih ukrepov za podporo kombiniranemu učenju bo odvisna tudi od povezovanja in podpiranja razmerij med različnimi elementi ekosistema, med izobraževalnimi organi, industrijo izobraževalnih virov (ki zagotavlja tehnologijo, založništvo in drugo opremo za učne načrte), raziskavami, institucijami za izobraževanje in usposabljanje ter skupnostmi.
- (15) Kombinirano učenje je splošno uveljavljena praksa v začetnem poklicnem izobraževanju in usposabljanju²⁷, vendar so omejitve med pandemijo postavile pred preizkušnjo zmogljivost institucij in organizacij, da zagotovijo učenje skozi delo ter ohranijo komunikacijo z vodji usposabljanj in mentorji, kar je vplivalo tudi na zagotavljanje vajeništva. Zmanjšanje dostopa do praktičnih izkušenj je še poudarilo znano potrebo po tem, da se v poklicnem izobraževanju in usposabljanju izkoristijo digitalne tehnologije, vključno z digitalnimi napravami in učnimi platformami, e-mapami ter razširjeno in virtualno resničnostjo za simulacije. Poudarilo pa je tudi potrebo po razumevanju in usklajevanju uporabe digitalnih tehnologij za učenje v različnih okoljih (npr. v šoli ali med prakso).
- (16) Pomembnost in pomen neformalnega učenja sta jasno razvidna iz izkušenj, pridobljenih z mladinskim in prostovoljskim delom ter sodelovanjem v kulturnih dejavnostih, med katere spada tudi množični šport. Neformalno učenje ima pomembno vlogo pri spodbujanju razvoja bistvenih medosebnih, komunikacijskih in kognitivnih veščin, med katere spada tudi ustvarjalnost, ki mladim lajšajo prehod v odraslost, aktivno državljanstvo in delovno življenje²⁸. Prepoznavanje novih načinov učenja vključuje tudi boljše sodelovanje med formalnimi in neformalnimi učnimi okolji²⁹.
- (17) To priporočilo v celoti spoštuje načeli subsidiarnosti in sorazmernosti –

DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, NAJ:

- (1) na podlagi spoznanj, pridobljenih med krizo zaradi COVID-19, podprejo okrevanje in pripravljenost sistemov izobraževanja in usposabljanja, tako da odpravijo posledice pandemije za učence in dijake, izobraževalce in vse pedagoške delavce, ter razvijejo dolgoročni strateški pristop h kombiniranemu učenju v skladu z načeli,

²⁷ Začetno poklicno izobraževanje in usposabljanje se običajno izvaja na višji sekundarni in posekundarni ravni, preden dijaki vstopijo v delovno življenje. Poteka bodisi v šolskem okolju (v glavnem v učilnici) bodisi v delovnem okolju, kot so centri za usposabljanje in podjetja, kar je odvisno od nacionalnih sistemov izobraževanja in usposabljanja ter od gospodarskih struktur.

²⁸ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9624-2017-INIT/sl/pdf>.

²⁹ 2015/C 172/03.

določenimi v tem priporočilu³⁰; se oprejo na uspešne inovacije, ki so bile uvedene ali preskušene med pandemijo, da delijo in razširijo dobre prakse;

- (2) podprejo učence in dijake tako, da razmislijo o naslednjih ukrepih:

kot neposreden odgovor na krizo:

- (a) zagotavljanje dodatnih priložnosti za učenje in ciljno usmerjene podpore učencem in dijakom, ki se srečujejo z učnimi težavami, ki imajo posebne učne potrebe, ki prihajajo iz prikrajšanih skupin ali so bili drugače prizadeti zaradi motenega šolanja. To lahko vključuje na primer okrepljeno individualizirano podporo in osebno tutorstvo, sisteme mentorstva (vključno z vzajemnim mentorstvom), dodaten čas za učenje med šolskim letom in/ali počitnicami, dostop do dodatnih učnih okolij, kot so javne knjižnice in skupnostni prostori, in do obšolskih storitev s pedagoško podporo;
- (b) dajanje prednosti fizičnemu in duševnemu dobremu počutju učencev in dijakov ter njihovih družin. To lahko vključuje razvoj smernic za duševno zdravje; vključevanje politik v zvezi z dobrim počutjem učencev in dijakov ter politik proti ustrahovanju med šolske cilje, postopke spremljanja in zagotavljanja kakovosti (v okviru rednega zagotavljanja kakovosti ali dela šolske inšpekcije ali pa v okviru specifičnih ocenjevanj šolskih razmer v kontekstu pandemije); dodeljevanje namenskega osebja ali lajšanje dostopa do usposobljenih strokovnjakov in storitev na področju duševnega zdravja in podpore;
- (c) spodbujanje razvoja digitalnih kompetenc učencev in dijakov ter družin ter digitalne zmogljivosti izobraževalnih sistemov, in sicer s spodbujanjem naložb v razpoložljive naprave in povezljivost na ravni šole in skupnosti ter z zagotavljanjem priložnosti za izboljšanje digitalnih znanj in spretnosti, med drugim z uporabo tehnologije za samostojno in sodelovalno učenje; izvajanje naložb in reform, predvidenih v nacionalnih načrtih ter v načrtih na podlagi mehanizma za okrevanje in odpornost, da se vsem učencem in dijakom zagotovi dostop do potrebne opreme in priložnosti za učenje;

podprejo okrevanje in dolgoročnejšo pripravljenost izobraževanja in usposabljanja:

- (3) s preučitvijo načinov za razvoj pristopa kombiniranega učenja v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju, ki bi koristil vsem učencem in dijakom, ter zagotovitev trajnega pozitivnega učinka na poučevanje in učenje, prilagojeno glede na starost, zmogljivosti ter učne cilje učencev in dijakov. To bi lahko vključevalo krepitev razvoja kombiniranja učnih okolij v šolskih prostorih in na daljavo, da se ustvarijo večja prilagodljivost in ustrezni pogoji glede na to, kje poteka učenje, pri čemer se upoštevajo različne potrebe, ki izhajajo iz različnih socialno-ekonomskih in stanovanjskih razmer; krepitev razvoja in vključevanja učnih orodij, da se zagotovijo priložnosti za raziskovanje in izražanje, vključno z razvojem znanstvene pismenosti; podpiranje učenja v različnih okoljih; ustvarjanje primerne ravnovesja med učenjem, ki ga vodita učitelj in učenec oziroma dijak, na eni strani ter sodelovalnim in samostojnim učenjem na drugi strani; preskušanje učnih metod, da bi nove priložnosti postale privlačnejše ter bi se učencem in dijakom ter učiteljem zagotovile boljše učne rešitve;

³⁰

Okvir za kombinirano učenje, predstavljen v delovnem dokumentu služb Komisije, je lahko podlaga za specifične ukrepe, prilagojene razmeram v posamezni državi.

- (4) z uporabo kombiniranega učenja kot načina, ki podpira avtonomijo učencev in dijakov ter posamezniku prilagojeno učenje (pri čemer se upoštevajo starost, sposobnosti in specifične učne potrebe učencev in dijakov) ter razvoj njihove osebnostne, družbene in učne kompetence (ki je ena od osmih ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje³¹ in je nadalje razvita v evropskem okviru LifeComp³²);
- (5) podprejo učitelje tako, da razmislijo o naslednjih ukrepih:

kot neposreden odgovor na krizo:

- (a) podpiranje tečajev, programov in orodij za digitalno izpopolnjevanje³³ učiteljev; razvijanje in razširjanje spletnih in fizičnih pedagoških modulov in virov, da bi se učiteljem pomagalo prilagoditi njihove učne metode za kombinirane pristope na podlagi njihovih izkušenj in povratnih informacij ter z njimi sodelovalo pri uporabi novih orodij in gradiv;
- (b) večji poudarek na dobrem počutju izobraževalcev, vodstvenih delavcev šol in drugega pedagoškega osebja. To bi lahko vključevalo lažji dostop do usposobljenih strokovnjakov in storitev na področju duševnega zdravja in podpore, spodbujanje ureditve vzajemne podpore za blažitev stresa ter več priložnosti za usposabljanje na področju odpornosti/duševnega dobrega počutja v programih začetnega izobraževanja učiteljev in stalnega strokovnega razvoja;
- (c) mobilizacija ali zaposlitev dodatnega osebja, da se omogoči več časa za individualno podporo pri šolskih in obšolskih dejavnostih;

podprejo okrevanje in dolgoročnejšo pripravljenost izobraževalcev:

- (d) z vključitvijo zasnove kombiniranega učenja v statutarne programe začetnega izobraževanja učiteljev³⁴ in stalnega strokovnega razvoja³⁵, da bi pedagoško osebje lažje prilagodilo zasnovo učenja svojim strokovnim okvirom in bilo usposobljeno za podpiranje učenja z različnimi notranjimi in zunanjimi okolji, orodji in zadolžitvami;
- (e) z zagotavljanjem dostopa do strokovnih središč in ustreznih virov, ki usmerjajo in izboljšujejo zasnovo in podpiranje učenja; podpiranje zaposlenih na področju izobraževanja in usposabljanja, da razvijejo pristop kombiniranega učenja v svojih specifičnih okoliščinah, in sicer z izmenjavami osebja in vzajemnim učenjem, mrežami, sodelovalnimi projekti in izkustvenimi skupnostmi;

³¹ UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

³² Okvir LifeComp vsebuje tri medsebojno prepletena področja kompetenc: „osebnostno“, „družbeno“ in „učno“. Vsako področje vsebuje tri kompetence: samoregulacijo, prilagodljivost, dobro počutje (osebnostno področje), empatijo, komunikacijo, sodelovanje (družbeno področje), razvojno miselnost, kritično razmišljanje in upravljanje učenja (učno področje). Kompetence okvira LifeComp se uporabljajo na vseh področjih življenja in se lahko pridobivajo skozi vse življenje v okviru formalnega, priložnostnega in neformalnega izobraževanja. <https://ec.europa.eu/jrc/en/lifecomp>.

³³ Evropska komisija bo oktobra 2021 uvedla novo orodje SELFIE za učitelje, ki ga bodo lahko učitelji uporabljali pri načrtovanju razvoja svojih digitalnih kompetenc.

³⁴ Obdobje formalnega študija, v katerem pridobijo priznano izobrazbo in se zaposlijo kot učitelji. Običajno ga ponujajo pedagoške smeri na univerzah ali neodvisne institucije za izobraževanje učiteljev (glej glosar v delovnem dokumentu služb Komisije).

³⁵ Učenje, ki se ga posamezniki udeležijo na kateri koli stopnji poklicne kariere, da bi izboljšali svoje delo (glej glosar v delovnem dokumentu služb Komisije).

- (f) z razvojem smernic o novih pristopih k ocenjevanju in zaključnemu preverjanju znanja z ustreznimi orodji za formativno preverjanje in sumativno ocenjevanje, ki ustrezajo različnim ravnam izobraževanja in usposabljanja ter so enako veljavna za učenje v šolskem okolju in učenje na daljavo;
 - (g) s spodbujanjem pedagoškega osebja k sodelovanju v raziskovalnih projektih in raziskavah, med drugim pri preskušanju uporabe nalog v drugih učnih okoljih in uporabi digitalne tehnologije za podporo učenju;
- (6) podprejo šole tako, da razmislijo o naslednjih ukrepih:

kot neposreden odgovor na krizo:

- (a) zagotovitev orodij in virov za kombinirano učenje ter smernic za šole glede uporabe teh orodij in virov³⁶;
- (b) podpiranje učinkovitih partnerstev za infrastrukturo in vire med različnimi izvajalci izobraževanja, med drugim s podjetji, zavodi s področja umetnosti, kulturne dediščine, športa, narave, visokošolskega izobraževanja in raziskav, industrijo izobraževalnih virov (vključno s tehnologijo, založništvom in drugo opremo za učne načrte) ter raziskavami v izobraževanju;
- (c) podpiranje šol pri ocenjevanju njihovih strategij in praks vključevanja ter sprejemanju potrebnih ukrepov za odpravo pomanjkljivosti, tudi z uporabo orodij EU³⁷;

podprejo dolgoročneje okrevanje in izboljšajo zmogljivosti za organizacijske spremembe:

- (d) z naložbami v visokohitrostno internetno povezaljivost v šolskem okolju in okolju za učenje na daljavo, od katere je odvisno spletno učenje;
- (e) z omogočanjem zadostne stopnje avtonomije pri odločanju na ravni šole (s strani šolskih svetov, ravnateljev in vodstvenih delavcev), da se olajšajo inovacije, odzivnost in prilagajanje lokalnim potrebam;
- (f) s podpiranjem vodstvenih delavcev šol pri obvladovanju organizacijskih sprememb z namenskim strokovnim izpopolnjevanjem in smernicami za njihove vloge; s podpiranjem šol in povezanih izvajalcev izobraževanja, da razmislijo o pristopu kombiniranega učenja v okviru svojega strateškega načrtovanja, kar lahko vključuje uporabo orodij za samoocenjevanje;
- (g) s podpiranjem dialoga in mreženja med različnimi deležniki, vključenimi v učenje v šoli in učenje na daljavo, da bi se iz različnih virov pridobile povratne informacije in zamisli za prihodnji razvoj. To bi moralo vključevati tudi dialog, smernice in strategije za zagotovitev varnosti, zaščite in zasebnosti otrok v digitalnem svetu;
- (h) z osredotočanjem dela notranjega in/ali zunanjega pregleda in mehanizmov za zagotavljanje kakovosti šole na kombinacijo učnih okolij in orodij, z

³⁶ Orodje SELFIE lahko zagotovi podporo šolam, da razmislijo in zberejo dokaze o svojih trenutnih razmerah in potrebah. Gre za modularno orodje, ki ga lahko posamezna šola prilagodi, da upošteva svoje konkretne okoliščine.

³⁷ Evropska zbirka orodij za šole „Spodbujanje vključujočega izobraževanja in boj proti osipništvu“ šolam ponuja številne vire in praktične primere ter orodje za samoocenjevanje;

vključevanjem ocen drugih izvajalcev, ki niso del šole, ali ocen, ki se izvedejo prek njih;

- (7) polno izkoriščanje sredstev EU in strokovnega znanja za reforme in naložbe v infrastrukturo, orodja in pedagogiko, da se okrepi odpornost in pripravljenost šol na prihodnost, še posebej programa Erasmus+, mehanizma za okrevanje in odpornost, Evropskega socialnega sklada plus, Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), programa za digitalno Evropo, programa Obzorje Evropa in Instrumenta za tehnično podporo;
- (8) naložbe v spremljanje, raziskave in ocenjevanje izzivov na področju politik ter vplivov teh pobud, da bi se gradilo na pridobljenih spoznanjih in oblikovala podlaga za prihodnjo reformo politike, tudi na podlagi izkušenj učencev in dijakov ter zbranih podatkov, da bi se razvile dobre prakse in po meri prilagojene rešitve umetne inteligence za izboljšane učne programe;
- (9) zagotavljanje ustreznega okvira za izvajanje tega priporočila ob upoštevanju ukrepov, ki podpirajo kombinirano učenje v nacionalnih akcijskih načrtih za izvajanje evropskega jamstva za otroke;

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

1. podpre izvajanje tega priporočila, tako da olajša vzajemno učenje in izmenjave med državami članicami in vsemi zadevnimi deležniki s:
 - 1.1. strateškim okvirom za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030)³⁸;
 - 1.2. novim evropskim vozliščem za digitalno izobraževanje in novim strateškim dialogom z državami članicami, ki bo vzpostavljen v skladu z akcijskim načrtom za digitalno izobraževanje 2021–2027, da se podpre medsektorsko sodelovanje na področju digitalnega izobraževanja;
 - 1.3. spletnimi platformami in skupnostmi EU za izobraževanje in usposabljanje, vključno s platformama School Education Gateway in eTwinning ter evropsko zbirko orodij za šole „Spodbujanje vključujočega izobraževanja in boj proti osipništvu“;
2. v sodelovanju z državami članicami podpre razvoj virov, na primer:
 - 2.1. na dokazih temelječih smernic o zasnovi učenja in organizacijski praksi šol v okviru pristopa kombiniranega učenja, med drugim o digitalnih orodjih, pristopih k ocenjevanju in vrednotenju učenja ter varstvu podatkov, zasebnosti in varnosti v kontekstu kombiniranega učenja;
 - 2.2. uporabe možnosti, ki jih ponuja prihodnji evropski okvir za digitalne izobraževalne vsebine, da se podpreta ustvarjanje in delitev visokokakovostnih digitalnih izobraževalnih vsebin, ki bo razvit v okviru akcijskega načrta za digitalno izobraževanje 2021–2027;
3. podpre priložnosti za strokovno izpopolnjevanje pedagoškega osebja in drugih deležnikov z:
 - 3.1. zagotavljanjem prosto dostopnih množičnih spletnih tečajev (MOOC) o kombiniranem učenju za učitelje, mentorje, vodstvene delavce šol in izobraževalce

³⁸

UL C 66, 26.2.2021, str. 1.

- učiteljev, ki jih gosti platforma School Education Gateway, ter spodbujanjem vsesplošne uporabe teh tečajev za osebe v šolah;
- 3.2. izmenjavo dobrih praks z izmenjavami osebja v okviru programa Erasmus+, projekti in mrežami, med drugim prek spletne skupnosti eTwinning, prihodnjih učiteljskih akademij Erasmus+ in centrov poklicne odličnosti;
 - 3.3. uvedbo novega spletnega orodja SELFIE za učitelje, da bodo lažje razmislili o svojih digitalnih kompetencah in načrtovali nadaljnje izboljšave. To temelji na orodju SELFIE za digitalno načrtovanje za celotno šolo, ki lahko podpre učinkovite pristope kombiniranega učenja, tudi na področju PIU;
 4. podpre pobude za nadaljnji razvoj in spodbujanje vključujočega in enakopravnega kakovostnega izobraževanja ter priložnosti za vseživljenjsko učenje za vse v okviru evropskega izobraževalnega prostora v povezavi s šolskim izobraževanjem, še zlasti v zvezi z vključevanjem učencev in dijakov, katerih specifične okoliščine vplivajo na njihov dostop do posameznih učnih okolij in orodij, in vključevanjem tistih, ki potrebujejo ciljno usmerjeno podporo v učnem procesu;
 5. še naprej podpira države članice pri izvajanju reform za izboljšanje kakovosti in vključujočnosti sistemov šolskega izobraževanja ter podpre njihovo digitalno pripravljenost v skladu s cilji akcijskega načrta za digitalno izobraževanje 2021–2027;
 6. vključi poudarek na razvoju pristopa kombiniranega učenja v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju v okviru rednih poročil o napredku evropskega izobraževalnega prostora ter akcijskega načrta za digitalno izobraževanje 2021–2027.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*